روزنامه اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی

همشهری

چهارشنبه ۲۰ اردیبهشت ۱۴۰۲ ■ سال سی‌ویکم ■ شماره ۸۷۶۸

مهار تورم و رشد تولید

■ حضرت امیر المؤمنین علی(ع):
بزرگ‌ترین مبارزه این است که آدمی با نفس سرکش خود پیکار کند.

■ اذان ظهر: ۱۲:۰۱ ■ غروب آفتاب: ۱۸:۵۸
■ اذان مغرب: ۱۹:۱۸ ■ نیمه شب شرعی: ۲۳:۱۲
■ اذان صبح فردا: ۳:۲۷ ■ طلوع آفتاب فردا: ۵:۰۳

صفحه آخر

به کوی میکده هر سالکی که ره دانست
دری دگر زدن اندیشه تَبَه دانست
حافظ

■ صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
■ مدیر مسئول: محسن مهدیان
■ سردبیر: دانیال معمار

■ پذیرش آگهی: ■ تلفن: ۸۴۳۲۱۰۰۰

■ توزیع و اشتراک: موسسه نشرگستر امروز نوین ■ تلفن: ۶۱۹۳۳۰۰۰

■ چاپ: همشهری ■ تلفن: ۴۸۰۷۵۰۰۰

■ دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر (عج)، کوچه شهید سیدکمال قریشی، شماره ۱۴
■ کدپستی ۴۵۹۵۶-۱۹۶۶۶ ■ تهران، صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۵۴۴۶
■ تلفن: ۲۳۰۲۳۰۰۰، نمابر: ۲۲۰۴۶۰۶۷

■ همشهری: www.hamshahrionline.ir
■ سایت روزنامه: newspaper.hamshahrionline.ir

گرینویچ

نجات از ماشین معلق

کمتر پیش می‌آید که یک ماشین، از لبه یک پل معلق بماند و یک سرنشین، سالم از آن بیرون بیاید. اما ۲سرنشین یک خودروی سواری در انگلیس، چنان خوش‌شانس بودند که از چنین سانحه‌ای، جان سالم به در بردند. راننده این ماشین، درست زمانی که با سرعت نسبتا زیادی روی پل حرکت می‌کرد، کنترل ماشین را از دست داد و به دیواره یک پل سنگی برخورد کرد. ماشین، دیواره پل را از بین برد و جلو رفت اما نه آنقدر که داخل کانال بیفتد و در حالی روی پل معلق شد که فقط ۲ چرخش با زمین تماس داشت. ۲ سرنشین این ماشین، آگاه به اینکه نباید تعادل ماشین را به هم بزنند، سعی کردند از آن بیرون بیایند. راننده در سمت راست، توانست خود را روی پل بیندازد اما نفر سمت چپ، چاره دیگری نداشت جز اینکه به داخل آب بپرد. پلیس گفته که حال هر ۲سرنشین این خودرو خوب است و جراحات سطحی برداشته‌اند.

آشوب گاو سرکش

مقامات برگزارکننده یک مسابقه راگبی در فرانسه، امیدوار بودند که یک نمایش دوست‌داشتنی و جالب از گاوهای نر برگزار کنند اما از بخت بد آنها، این نمایش به یک بحران تمام عیار تبدیل شد و خوش‌شانس بودند که هیچ‌کدام از بازیکنان، جانشان را از دست ندادند. ماجرا از این قرار است که پیش از یک بازی و درحالی که بازیکنان در حال گرم کردن بودند، ۳گاو نر بزرگ به زمین آورده شدند تا نمایش مختصری برای سرگرم‌کردن تماشاگران انجام دهند؛ اما به یک‌باره، یکی از گاوها از کوره در رفت و چنان وحشی شد که بازیکنان برای نجات جانشان، از روی آگهی‌ها می‌پریدند و به داخل تونل فرار می‌کردند. در تمام این مدت، رام‌کننده او هم روی زمین کشیده می‌شد اما در نهایت، این مربی موفق شد بلند شود و گاو را مهار کند و جلوی فاجعه را بگیرد. مسابقه با وجود این آشوب اولیه، در نهایت برگزار شد.

عاقبت فرار از مدرسه

از زمانی که خط و نوشتن اختراع شده، غلط املایی هم بخشی از آن بوده و به‌نظر می‌رسد، هیچ وقت هم تمامی ندارد؛ حتی اگر پای تاج‌گذاری سلطنتی در میان باشد. بانوی اول اوکراین، در توییتر تصویری از دعوت‌نامه رسمی کاخ سلطنتی انگلیس از خودش را منتشر کرده و از اینکه به مراسم تاج‌گذاری شاه جدید انگلیس دعوت شده تقدیر کرده اما این عکس، دارای یک غلط نوشتاری است که حسابی سر و صدا به پا کرده و بحث داغ را در فضای مجازی برانگیخته است. آنطور که در ظاهر دیده می‌شود، در واژه انگلیسی اوکراین، R جاافتاده و چیزی که دیده می‌شود، اوکاین (UKAINE) است. کاربران فضای مجازی، چنان از این کشف به وجد آمده و غافلگیر شده‌اند که یک بحث ملی در انگلیس راه افتاده است که چرا باید کسی که سران کشورها را به بالاترین مراسم سلطنتی دعوت می‌کند، اینقدر بی‌سواد باشد و حتما در مدرسه دیکته‌اش افتضاح بوده است. اما این تمام ماجرا نیست؛ چون یک کاربر در نظری متفاوت، گفته است که در خوشنویسی قدیمی انگلیسی، وقتی K قبل از R می‌آمده، یعنی مثل همین واژه Ukraine، با هدف زیباتر شدن، با هم ادغام می‌شده‌اند، مثل چیزی که در تصویر دیده می‌شود. این نظر البته چندان خریدار ندارد و عموم مردم، همچنان بر غلط املایی تأکید می‌کنند.

یک شب، هزار شب نمی‌شود

جواد نصرتی

بارها پیش آمده که ما به‌خاطر مسائل نه‌چندان خوشایندی شب را بیدار مانده‌ایم. خدا پیش نیاورد اما مریض‌داری و بیماری یک دلیل عمده است؛ به سرانجام رساندن کارهای عقب‌افتاده، ترس و وحشت از بلایای طبیعی و غیرطبیعی و عوامل ناخوشایند بسیار دیگری هم هستند که خواب شب را از ما گرفته‌اند و احتمالا باز هم خواهند گرفت. تکلیف آنها که شیفت شب کار می‌کنند که البته مشخص است؛ اما اگر حداقل یک شب در سال را، بدون هیچ دلیل ناخوشایندی، صرفا برای بزرگداشت شب زنده‌داری بیدار بمانیم، چه می‌شود؟ این ایده، هواداران زیادی در سراسر دنیا دارد و همین امشب، هزاران نفر در سراسر دنیا تمام شب را بیدار خواهند ماند؛ چون امشب، شب جهانی شب‌زنده‌داری است.

این عنوان، بهانه‌ای است تا انسان‌ها، دست‌کم یک شب در سال، برخلاف طبیعت شان، شب را بیدار بمانند. برنامه‌های متنوعی می‌توان در این شب انجام داد؛ از گعده‌های دوستانه گرفته تا کتاب خواندن و فیلم دیدن و یا حتی انجام برنامه‌های ورزشی و طبیعت‌گردی‌های شبانه. برنامه هرچه که باشد، قانون یکی و بی‌نهایت ساده است: تا خود صبح باید بیدار بماند. خود این چالش، تم بسیاری از این گردهمایی‌های دوستانه است. چه‌کسی می‌تواند بیشتر از دیگران بیدار بماند؟ مقاوم‌ترین فرد در برابر وسوسه و فشار خواب چه‌کسی است؟

این مدل تفریحی بیدار ماندن، به نوعی درست در مقابل بیدار ماندن از سر اضطرار و ضروریات شغلی قرار دارد. بسیاری از مشاغل در دنیای جدید، عملا ۲۴ در ۷ هستند؛ یعنی ۲۴ساعت شبانه‌روز در تمام هفته. بیدار ماندن در طول شب، خطرهای زیادی برای سلامتی افراد دارد؛ از اختلال در خواب و چاقی گرفته تا خستگی و افسردگی و از بیماری‌های عروقی گرفته تا مشکلات باروری. تازه این ها چند مورد از خطرات سلامتی بی‌خوابی هستند. با همه این‌ها، برخی از شاغلان، به‌خصوص در بخش درمان و پزشکی که فداکارانه شب‌های زیادی را بیدار می‌مانند و به دیگران خدمت می‌کنند، یکی از هدف‌های بزرگداشت این روز، این است که قدردان این افراد در جامعه باشیم و از نزدیک درک کنیم که چه شرایط کاری سخت و طاقت‌فرسایی دارند و چقدر برای کمک به دیگران از خودگذشتگی و فداکاری می‌کنند. تنها راه درک شرایط آنها، این است که دست‌کم یک شب بیدار بمانیم؛ هرچند مسئولیت‌ها و سختی‌های آنها را نخواهیم داشت. حتی اگر شرایط شغلی دیگران برایمان چندان مهم نباشد، خود چالش یک شب بیدار ماندن می‌تواند برایمان الهام‌بخش باشد که یکبار در سال، آدم را نمی‌کشد.

دغدغه خوب

لبخند اشتغال

اشتغال برای امرار معاش بدیهی‌ترین حق هر انسانی است، اما به‌نظر می‌رسد که این موضوع برای افراد دارای معلولیت به‌دست فراموشی سپرده شده است. آنها بزرگ‌ترین اقلیت به شمار می‌روند که یکی از مشکلات اساسی‌شان بحث اشتغال است. با اینکه مطابق ماده ۱۱ قانون حمایت از حقوق معلولان ۳۰درصد مشاغل اداری و اپراتوری باید به این شهروندان تخصیص داده شود، اما بی‌توجهی دستگاه‌ها از یک سو و موضوع عدم‌تخصیص بودجه کافی از سوی دیگر موجب شده این قانون بسیار آهسته و ناملموس اجرایی شود و همچنان تعداد زیادی از افراد دارای معلولیت از بیکاری در رنج باشند. به همین دلیل هم سازمان بهزیستی همواره در پی راهکارها و مشوق‌هایی برای رفع مشکل بیکاری افراد دارای معلولیت بوده و هست؛ نمونه‌اش نقل قولی است از سرپرست مشارکت‌های مردمی بهزیستی استان زنجان که گفته: «کارفرمایان با ایجاد اشتغال برای ۲۰نفر از افراد دارای معلولیت، تا ۴میلیارد تومان تسهیلات قرض‌الحسنه دریافت می‌کنند.» این را هم اضافه کنیم که اگر به‌واسطه ناتوانی فرد معلول، یک کار مشخص در زمان طولانی‌تر و با کیفیت کمتر انجام شود یا نقص تعداد داشته باشد، یارانه جبران عدم‌کارایی به کارفرما و پیمانکار پرداخت می‌شود تا از به‌کارگیری معلولان متحمل خسارت نشود. همچنین بهزیستی درصورتی که مددجویان برای خود ایجاد اشتغال کنند، در پرداخت حق‌بیمه خویش‌فرمایی کمک‌حال آنها خواهد بود تا بتوانند از پوشش بیمه برای بازنشستگی خود استفاده کنند. ضمن اینکه اگر فرد دارای معلولیت و مددجوی بهزیستی وام دریافت کرده باشد، این امر منجر به قطع مستمری او نمی‌شود و این سیاست به‌خاطر تشویق مددجویان برای ایجاد اشتغال، کارآفرینی و تولید است که یکی از بهترین راه‌های توانمندسازی و کسب استقلال مالی و افزایش خودباوری است.

با اینکه سازمان بهزیستی یاری‌گر افراد دارای معلولیت است، اما بدیهی است اجرای کامل قانون، منوط به تامین اعتبارات لازم، مشارکت تمامی دستگاه‌های اجرایی، مطالبه‌گری بیش از پیش افراد دارای معلولیت و ورود نهادهای نظارتی به بررسی عملکرد تمامی دستگاه‌ها در این زمینه است و همه جامعه باید خود را در برابر ایجاد شغل و تامین معیشت آنان مسئول بدانند تا در کنار محدودیت‌های جسمی، از فقر و تبعیض رنج نبرند.

یادنامه

طلایه‌دار روزگار مردسالاری

به یاد «فاطمه کریمی» که خیلی چیزها به باستان‌شناسی ایران اضافه کرد

حمیدرضا محمدی

وقتی درسش در رشته باستان‌شناسی و هنر دانشگاه تهران تمام شد، ۲۳ساله بود. اما از همان زمان به موزه ایران باستان رفت. به آنجا رفت و شد موزه‌دار بخش اسلامی. ۶سالی ماند تا آنکه نخستین تجربه حفّاری باستان‌شناسانه‌اش را در شهر قدیم جورجان تجربه کرد. اینها همه برای بانوی جوانی که هنوز دهه چهارم زندگی‌اش هم آغاز نشده بود، خیلی حرف بود. او اما در همان سن، نشان داد که آینده‌ای درخشان انتظارش را می‌کشد و همین‌طور هم شد. کارنامه کاری‌اش چنان درخشان شد که رشک خیلی‌ها را برانگیخت.

«ژیلا (فاطمه) کریمی» که سه‌شنبه هفته گذشته، ۵۴روز پیش از آنکه هفتادوهشتمین صفحه کتاب زندگی را ورق بزند، پس از ۴سال مبارزه با سرطان درگذشت و آیین یادبودش، امروز (بیستم اردیبهشت)، ساعت ۱۰صبح در مرکز دایره‌المعارف بزرگ اسلامی برگزار خواهد شد که ۱۱سال، مدیر بخش هنر و معماری‌اش بود و تا همین آخر عمر، عضو شورای عالی علمی آن، و چندین و چند مدخل و مقاله از جمله «ابوطاهر، خاندان»، «باستان‌شناسی»، «ابوزید کاشانی»، «جوسَق الخاقانی»، «حَرّان، مسجد جامع»، «بهرامی، مهدی» و «بیانی، مهدی» برای آن نوشت، متخصص و مبرز و مجرب بود در سفال و کاشی.

بی‌جهت نبود که او را یکی از هنردانان و باستان‌شناسان ایران پس از اسلام می‌دانستند. حتی وقتی هیأت‌های کاوش را در قلعه الموت و قلعه پرتغالی‌ها در جزیره هرمز و شهر کهن حَریره در جزیره کیش سرپرستی کرد، از اندوخته‌ها و آموخته‌هایش در این عرصه سود برد. آن هم اویی که برای ماندن رشته باستان‌شناسی در دانشگاه، آن موقع که خیلی‌ها باستان‌شناسی را مترادف با باستان‌گرایی می‌دانستند، جنگید و چنان پیش رفت که پس از انقلاب، نخستین زنی شد که گروه حفاری را ریاست کرد. اما او تنها زوایای تاریک تاریخ ایران را نکاوید که دست‌کم می‌توان ۲ کتاب «مقدمه‌ای بر هنر کاشی‌کاری ایران» و «هنر سفالگری دوره اسلامی ایران» را برترین و بالاترین میراثی دانست که از او برجای مانده است. اویی که وقتی از پژوهشکده باستان‌شناسی بازنشسته شد، سرپرست گروه اسلامی بود و این همه نشان از آن دارد که جهان باستان‌شناسی، سوگوار و داغدار زنی شده است که خیلی چیزها به این دانش در ایران و جهان اضافه کرد و حالا با نبودش، و رفتن آن کوله‌بار علم و عمل، از خیلی چیزها تهی خواهد شد.

ایده خوب

اقامت در هتل کنفی

مهتاب خسروشاهی

چه حسی دارید اگر تصور کنید در خانه یا هتلی قرار است اقامت کنید که از گیاه ساخته شده است! آن‌هم در مکانی رو به کوه و آن هم در شرایطی که ساختمان محل اقامت شما، بلندترین در جهان باشد! ازنظر من، ترسناک است و هیجان‌انگیز؛ درست مثل اقامت در هتل کَنَفی شهر کیپ‌تاون!

با منظره خیره‌کننده کوه تَیبِل، بلندترین ساختمان جهان ساخته شده از کنف صنعتی قرار است درماه ژوئن سال ۲۰۲۳میلادی (خرداد ۱۴۰۲) در شهر کیپ‌تاون، پایتخت آفریقای جنوبی افتتاح شود.

هتل کنف در خیابان ۸۴هریسون، ۱۲طبقه و ۵۴اتاق دارد. این هتل از موادی با CO2منفی ساخته شده است؛ به این معنی که دیوارهای این هتل، کربن بیشتری را در خود جذب می‌کنند. برای پُرکردن دیوارهای هتل از الیاف گیاه شاهدانه استفاده شده که این الیاف توسط سازه‌های بتنی و سیمانی پشتیبانی می‌شوند. این آجرهای کنفی به‌دلیل خاصیت عایقی که دارند در برابر آتش مقاوم بوده و با آب و هوا نیز سازگار هستند.

بوشوف مولر، مدیر شرکت Afrimat Hemp، یکی از شرکت‌های تابعه گروه ساخت‌وساز Afrimat در آفریقای‌جنوبی می‌گوید: «گیاه، کربن را در خود ذخیره کرده و سپس داخل بلوک‌ها قرار می‌گیرد. به این ترتیب کربن به‌مدت ۵۰سال حبس شده است.»

به عقیده «سیریل رامافوزا»، رئیس جمهور آفریقای‌جنوبی، صنعت کنف و شاهدانه می‌تواند ۱۳۰هزار شغل در بخش تولید بلوک‌های خاص با نام Afrimat Hemp ایجاد کند. برای ساخت این هتل نیز از همین بلوک‌ها یعنی بلوک‌های ساخته شده از شاهدانه - کنف استفاده شده است.

به‌گفته شرکت تولیدکننده این بلوک‌ها، تولید این نوع بلوک از این مصالح اولیه خاص، ۲۰درصد گران‌تر از استفاده از مواد سنتی در ساخت‌وساز است. اما برای کمک به جلوگیری از آلودگی هوا و تولید گاز CO2کمتر با این طرح همراه شده است. داده‌های این شرکت نشان می‌دهد که یک خانه ۴۰مترمربعی ساخته شده از این کنف‌ها درمقایسه با وقتی که از مصالح سنتی برای ساخت آن استفاده می‌شود، ۳۰تن کربن کمتری تولید می‌کند. به این ترتیب می‌توان با درنظر گرفتن همه شرایط، به‌تدریج این نوع ساخت‌وساز را جایگزین استفاده از مصالح سنتی کرد. هنوز هزینه‌های یک شب اقامت در این هتل مشخص نشده و از دیگر امکانات این هتل نیز حرفی به میان نیامده است. باید تا زمان افتتاح هتل در خردادماه امسال، کمی صبر کرد؛ شاید با شگفتی‌های بیشتری درباره این هتل روبه‌رو شد.

هتل کنف توسط «استیو آلین»، مدیر انجمن بین‌المللی ساختمان کنف در ایرلند به‌عنوان «بلندترین ساختمان دارای مواد کنفی در جهان» رتبه‌بندی شده است.

خوش‌خبر

پویش مهربانی

فکر کنید قرار است تمام دارایی و پس‌اندازتان را بگذارید وسط تا شاید بتوانید با آزادی یک مادر اسیر در بند، دختری تنها را به آغوش او بازگردانید؛ واقعا چندنفر از ما شجاعت این کار را داریم و چقدر برای چنین کار بزرگی، چرتکه می‌اندازیم؟ به هرحال گذشتن از تمام آنچه برای خودمان کنار گذاشته بودیم، کار آسانی نیست و حقیقتا که قلبی بزرگ می‌خواهد؛ پس اگر بخواهیم مدال افتخار را تقدیم کنیم به دانش‌آموزان شیرازی، حق مطلب را ادا کرده‌ایم. دانش‌آموزانی که در ادامه کمک‌های خیرخواهانه خود در قالب پویش مهربانی، این بار بانی خیر شده‌اند برای آزادی مادر یک دانش‌آموز ۱۱ساله که به‌خاطر بدهی ۱۴میلیون تومانی، چند ماهی در زندان به‌سر می‌برده و حالا به‌لطف تعدادی دانش‌آموز، به آغوش خانواده اش بازگشته. بله باید گفت که دانش‌آموزان مجتمع آموزشی میعاد امام رضای شیراز به همین راحتی دست به خیر شدند و با شکستن قلک‌های خود، فرصت زندگی را به مادر و دختری بخشیدند که از دار دنیا فقط خدا را دارند و البته چندصد دانش‌آموزی که زندگی را از دریچه نیکوکاری می‌بینند و از همین حالا رسم معرفت را آموخته‌اند. اینها خود، عاملان نشر خوبی هستند و ما هم آرزو می‌کنیم قلک هایشان پر برکت باشد و مهربانی‌شان مستدام.

خواستن، توانستن است

از قدیم گفته‌اند خواستن، توانستن است. اگر بخواهیم با خودمان رو راست باشیم، باید بپذیریم که تا به حال ده‌هابار این ضرب المثل را شنیده‌ایم و بیشتر اوقات هم به یک تفکر سطحی بسنده کرده‌ایم اما خیلی از ما برای تحقق آنچه در آرزویش هستیم، با جدیت تمام نجنگیده‌ایم. اما در بین ما، شهناز محمدی - بانویی لرستانی - توانسته با اراده‌ای قوی، همه‌چیز را از صفر شروع کرده و به لطف همان واژه پرمفهوم خواستن، تبدیل شده به تنها بانوی خراط استان لرستان. شاید برخی‌ها با خودشان بگویند خانم‌ها را چه به خراطی اما واقعیت این است که خواسته‌ها و آرزوها هیچ ارتباطی با جنسیت ندارند و «خواستن، توانستن است» و چه خوب است که بدانید شهناز محمدی، خراطی را فقط با دیدن کلیپ‌های آموزشی زیر زمین خانه‌اش شروع کرده و حتی وسایل اولیه خراطی را هم خودش می‌ساخته؛ چه بسا که حالا به لطف تلاش‌های بی‌چون و چرایش، آنقدر در حرفه‌اش خبره شده که کسب‌وکارش حسابی رونق گرفته و حتی نمی‌تواند پاسخگوی سفارش همه مشتریان باشد. آرزوی بعدی این بانوی هنرمند، داشتن یک کارگاه بزرگ و آموزش خراطی به زنان خرم آبادی است. آرزویی که شاید تحقق آن، فراز و نشیب‌هایی در پی داشته باشد اما قطعا برای تنها بانوی خراط لرستانی کار محالی نیست! لطفا حالا که این چند جمله را خواندید، یک‌بار دیگر روی واژه خواستن تمرکز کنید؛ شاید همین حالا، آن تحولی که باید، برایتان اتفاق بیفتد.

مثبت۵ برای مادران و کودکان

خبر خوب بعدی درباره فعالیت‌های بنیاد ۱۵خرداد ستاد اجرایی فرمان حضرت امام(ره) است که در راستای ماموریت حمایتی خود در حوزه جمعیت و خانواده، حالا با انجام برنامه‌ریزی قصد دارد با راه‌اندازی مراکز کالا و خدمات مادر و کودک با عنوان مراکز مثبت۵ در مراکز استان‌های کشور، گامی در حمایت از خانواده‌های پرجمعیت و به‌خصوص مادران و کودکان بردارد. در این مراکز نیازمندی‌های پزشکی، بهداشتی، مشاوره، سلامت، تغذیه و اقلام مصرفی و خدمات مورد نیاز مادر و کودک با تخفیفات ویژه به آنها ارائه می‌شود و یا مادران به مراکز طرف قرارداد که این خدمات را با تخفیف ارائه می‌کنند، راهنمایی خواهند شد. خانواده‌های دارای ۳فرزند و بیشتر به‌عنوان مخاطبان اصلی مراکز مثبت ۵در نظر گرفته شده‌اند و بیشترین تخفیف‌ها، برای آنهاست اما همه خانواده‌ها با هر تعداد فرزندی می‌توانند از خدمات این مراکز بهره‌مند شوند. به‌گفته مدیرعامل بنیاد ۱۵خرداد، مراکز مثبت۵ در فاز اول در ۹مرکز استان راه‌اندازی می‌شوند و بعد از آن در مراکز همه استان‌های کشور افتتاح خواهند شد. نخستین مرکز مثبت ۵ هم در تیرماه امسال در یکی از مراکز استان‌های کشور افتتاح می‌شود. این را هم اضافه کنیم که با هدف سیاست‌های تشویقی برای فرزندآوری، تلاش شده تا تمام خدمات اساسی مورد نیاز کودکان و مادران در مراکز مثبت۵ و مجموعه‌های طرف قرارداد این مراکز پیش‌بینی و لحاظ شود.

آخر مصور

طوفان مجازی، قاصدک حقیقی – اثر ناهید مقصودی